

Preek van ds. J.W. Verheij (1911-2008) – 1-sept-1966 (nr 6 van 6)

2 Kron.24 : 15 - 27

Zingen: Ps. 66:1,2, 119:6, 94:4,3,8, 21:8,13, 64:3,7,10.

De Prediker zegt, dat het einde van een zaak beter is dan zijn begin.

En wij zijn, als wij dat horen, geneigd hem in de rede te vallen en te zeggen: dat is lang niet altijd waar! Hoe dikwijls is er niet een mooi en veelbelovend begin, waarvan het vervolg en het einde is: bitterheid en slechtheid en schande. En in deze geschiedenis van koning Joas schijnt dat woord van de Prediker ook krachtig tegengesproken te worden.

Vermoedelijk zou de Prediker ons zeggen: wees stil - ik weet het ook, maar toch houd ik het vol, óók bij de geschiedenis van Joas: in het begin leek het mooi, maar aan het einde weet je pas, wat je aan die Joas hebt. Pas aan het einde van zijn leven kom je achter de ware bijdrage aan het priesterlijk koninkrijk van Israël en Juda en aan het huis van David, en vooral aan het advent van de Christus Gods.

Wij moeten het scherp stellen: het donkere einde geeft een zuiverder kijk op deze Davidszoon en zijn herderschap dan het haast romantische begin. Maar ook de gerechtigheid van de HEERE komt in dat einde meer aan het licht.

Daarom luisteren wij nu naar de geschiedenis van dat einde; daar schittert de gerechtigheid van de Verbondsgod over de verachter van zijn genade.

Wij worden hier bepaald bij drie punten:

- het keerpunt
- het dieptepunt en
- het eindpunt van Joas.

Ten eerste: Onze tekst begint met het einde van de hogepriester Jojada en zijn koninklijke begrafenis. Daar wordt uitdrukkelijk bij gezegd, dat hij gedaan heeft wat goed was.

Hij had zich beijverd Gods volk te leren leven naar Gods Woord en de HEERE te dienen in zijn gerestaureerde tempel. Maar als wij dan verder lezen, bemerken we, dat dit maar een inleiding is op wat volgt over koning Joas, op de omkeer in diens leven ná de dood van de hogepriester. Die Jojada was in meer dan één opzicht een vader voor Joas geweest.

Joas had zijn eigen vader immers niet gekend. Hij was nog maar een jaar toen die omkwam bij de slachting, die Jehu in Samaria aanrichtte om het huis van Achab uit te roeien. En toen zijn vader dood was, probeerde zijn moeder Athalia, dochter van Achab, het huis van David uit te roeien. Zij liet al haar kleinkinderen afslachten en daarbij ontkwam de kleine Joas door een list van zijn tante Josabath, de vrouw van de priester Jojada.

En we kennen het vervolg. Toen hij zeven jaar was is hij uit zijn schuilplaats gehaald en bij de tempelzuilen in de voorhof plechtig tot koning gezalfd en gekroond. Athalia's laatste uur was toen geslagen en van al haar goddeloze handlangers waagde niemand het zich te verzetten de priester-regent Jojada. Zowel onder dat regentschap van die hogepriester als toen hij reeds volwassen was, en toen hij de leiding van deze trouwe dienaar van de HEERE mocht genieten, ging het best met Joas.

Hij was gewillig in de dienst van en voor het huis van de HEERE, Hij nam zelfs gelukkige initiatieven om de tempelrestauratie maar te doen slagen. Hij was voor zijn tijdgenoten een veelbelovende koning op de troon in Jeruzalem en een sierlijke schakel in de ketting van de erfopvolgers van het huis van David.

Misschien heeft Jojada wel getroost het hoofd neergelegd.

Maar - juist dat sterven van Jojada, wordt het keerpunt in het leven van Joas. Nu de man, die met zijn geestelijk overwicht Joas geleid heeft, dood is, wagen de vorsten van Juda en Jeruzalem hun oude positie aan het hof weer in handen te krijgen en zij overladden koning Joas met eerbewijzen, die echter de feestverpakkingen zijn van hun wensen om meer vrijheid van de wet. En die vrijheid krijgen ze. De koning komt los van de oude banden met Jojada en zoekt kennelijk de steun van zijn leeftijdgenoten en wil zeker de gunst van de aanzienlijken niet verliezen. Maar daardoor raakt hij verstrikt in de listen van de satan en hij geeft ruimte aan de openlijke verachting van de tempel van de HEERE ook ruimte aan de kanaänitische cultus.

Waar zat hem dat nu in?

Was hij een huichelaar? Had hij een slap karakter? Was hij bang voor een opstand? Daar is maar één antwoord, dat de kern raakt: de reformatie onder Jojada had zijn hart niet geraakt.

Uit het hart zijn de uitgangen van het leven, zegt Gods Woord. Als dat hart gedeeld is en niet helemaal vernieuwd is., door en vervuld van de Geest van God, dan kan er vroeg of laat zo'n omkeer komen. Meestal komt die ook.

Op deze zogenaamde jeugdzondag mag dat wel sterk onderstreept worden. Hoeveel jongens en meisjes schenen niet de HEERE te vrezen, gewillig en met vreugde de goede wegen te kiezen, totdat - Totdat zij het ouderlijk huis verlieten.

Totdat ze een verleidelijk mooie kans kregen een 'goed' huwelijk te sluiten, waar bij de vraag naar het geloof van de ander maar niet aan de orde werd gesteld.

Totdat ze op een kwade dag er achter kwamen, dat verboden vruchten toch wel zoet zijn.

En hoeveel mannen waren niet trouw en meelevend zolang ze wat aan hun vrouw hadden, lichamelijk en geestelijk? En hoeveel vrouwen zakten niet af na het verlies van hun man, van wie een goede leiding uitging? Moeten en mogen wij dat allemaal uit aanleg en karakter en opvoeding verklaren en uit de uiterlijke omstandigheden?

Neen, gemeente, daar is bij het licht der Schrift maar één antwoord op: omdat de Geest des Heren niet het gehele hart vervulde. Omdat er wel een ontroering en bewogenheid was in het gevoelsleven, maar niet in het hart! Als ons hart niet vernieuwd is kan het gebeuren, dat met het wegvallen van de uiterlijke steun en leiding van ouders en gemeente, van geliefden en vertrouwde kaders een omkeer komt in het gedrag en het levenspatroon van Verbondskinderen die zo goed leken te beginnen.

Daarom is het zo nodig, dat er altijd weer wordt aangedrongen op de volle overgave aan de Heere. Om Hem lief te hebben met geheel het hart en geheel de ziel en geheel het verstand.

Ouders en kinderen moeten niet blijven staan bij de buitenkant. Het gaat in het Verbond niet om een uiterlijke toestemming en instemming. Het geloof en het dienen van de HEERE is geen zaak van

alleen maar traditie of alleen maar gevoel of alleen maar verstandelijk beamen. Als het de kern van ons leven niet raakt dan kan er zomaar een verschrikkelijke omkeer komen, van de HEERE af naar de wereld van ongeloof en eigenwilligheid en verdwaasdheid in sport en spel en erger.

Ten tweede: En dan gaat het meestal als bij Joas: Van kwaad tot erger. Hij snelt in zijn afval naar een dieptepunt, ondanks de roepstemmen van de HEERE. Blijkbaar begon er al iets van ramp en tegenspoed zichtbaar te worden. In vers 18 lezen we over de toorn van Jahweh. Maar daar wordt weinig op gelet. Daarom zond de HEERE profeten(vers 15) die op Gods hand wezen en op Zijn dreiging. Zij riepen Joas en de vorsten en het volk, dat zich liet meeslepen terug tot de ware dienst van hun God: het leven in het Verbond.

"Zij luisterden niet!" - staat er.

Dat betekent, dat de verbondsverlating al brutaler werd. De zonde al openlijker bedreven. De HEERE al zwaarder getergd. En dan komt het dieptepunt: als de Geest des HEEREN de priester Zacharia, de zoon van Jojada, aangrijpt om met het vuur van Elia te gaan staan tegenover het afvallige volk, dat blijkbaar op de grote feesten toch nog wel de tempel bezoekt en als deze de vloek van het Verbond verkondigt: "omdat gij de HEERE verlaten hebt, heeft Hij u verlaten" — dan grijpen zij die trouwe godsgezant en met verloop van tijd, op bevel van koning Joas stenigen zij hem bij het altaar. In de voorhof! Daar, waar de bediening der verzoening smeekt: "Laat u met God verzoenen", daar is zijn stem gesmoord in zijn bloed.

Daar staat Joas achter!

En zo veracht hij de gedachtenis van de rechtvaardige Jojada; en hij veracht de genadige redding van zijn leven, door deze godsman, uit de klauw van het beest, Athalia. Hij vergeet en veracht de plechtige verbondssluiting met de HEERE toen hij als jongen van zeven jaar gezalfd en gekroond werd. Hij vergeet en veracht de gunst des HEEREN, die gedacht aan Zijn verbond met het huis van David. Hij besmeurt zijn hart en zijn handen met profeten bloed.

Zover is het gekomen.

De eens veelbelovende nakomeling van David, gunsteling van Jahweh, die eens veel goeds mocht doen voor het huis van zijn God, wordt een bondgenoot van Kaïn, die zijn broer Abel vermoordde. En waarom? Omdat zijn werken boos waren en die van Abel rechtvaardig. Dáárom, zegt de apostel Johannes. Omdat zijn hart niet recht was voor God. Omdat volgens de Heilige Geest in Hebr. 11 Abel door het geloof een uitnemender offer bracht dan Kaïn. Daarom.

Is die parallel Joas/Kaïn niet wat gezocht?

Neen, gemeente, de Heer Jezus zelf zet Abel en deze Zacharia naast elkaar. Omdat Genesis het eerste boek van de bijbel was in die tijden en Kronieken het laatste. Die twee doden markeren de hele geschiedenis van het Oude Verbond. Tussen die twee staan alle profetenmoorden van het Oude Testament. Maar dan zet Jezus de orthodoxe en wetsgetrouwe profeten van Zijn dagen, op één lijn met al die profetendoders en Hij spreekt dan over een geslacht. Dat geslacht is niet uitgestorven. Het leeft nog in die mensen, die getrouwe godsgezanten, die niet capituleren voor de zin en mening der ongehoorzame mensen, het zwijgen opleggen. Dat geslacht leeft nog, zolang er Verbondskinderen zijn, die het Woord van God, desnoods met geweld, het zwijgen opleggen.

Zo leert Jezus ons naar de boodschap van deze bladzijde te luisteren. Laten jongen en ouden in de kerk het toch goed ter harte nemen, dat het zover kan komen, als wij niet luisteren naar de roep van God: geef Mij uw hart!

Kort gezegd: dat kan beginnen met het luisteren naar je vrienden en eindigen met: daar is de deur, als Gods knechten ons tot bekering roepen! Zover kan het komen, ja!

Ten derde: En op dat dieptepunt volgt bij Joas een vreselijk eindpunt.

De stervende Zacharia heeft nog geroepen: de HEERE zie het en neme wraak! Maar men heeft deze wraakbede niet willen horen. En horen wij niet liever Stefanus voor zijn vijanden bidden? Reken hun deze zonden niet toe? O ja, zo speelt men graag het Oude Testament uit tegen het Nieuwe. En dan zegt men, dat wij gelukkig verder zijn. Maar zo spreekt niet wie de Schriften kent. Openb. 6 laat ons in visionaire beelden zien, hoe martelarenbloed onder het altaar roept: "Hoe lang o Heilige en Waarachtige, wreekt Gij ons bloed niet..."? Ook het Nieuwe Testament herinnert aan het: Mij komt de wrake toe, Ik zal het vergelden!

En de Schrift leert ons, dat er maar één bloedstroom is die betere dingen spreekt dan Abels bloed - dat is het bloed van Christus.

Dat was geen martelaarsbloed, maar het bloed van onze Borg. Offerbloed. Maar wie Hem en Zijn knechten vergeet, verwerpt en zelfs vermoordt, die sterft onder de heilige wraak van God. Zoals Joas. Eerst komt er nog een schijnbaar onbelangrijke vijand uit Damaskus. Maar Joas is er niet tegen opgewassen. De echte vernedering heeft hij nog kunnen afkopen met het verlies van al zijn rijkdommen. Maar als God hem slaat en hij ziek op bed ligt, wordt hij het slachtoffer van een samenzwering van twee bastaards uit zijn omgeving. Het eindpunt is: vermoord, gehaat, niet begraven in een koningsgraf. Ziet u het verschil? Jojada koninklijk begraven - Joas smadelijk.

Heeft Prediker toch ongelijk? Neen, zal hij zeggen, kijk maar goed: het trieste einde van dit leven laat de volle werkelijkheid zien. Meer dan het aan begin.

Hier was een gezalfde Davidszoon. Die had kunnen schitteren als een vader van de Christus, maar hij eindigt als een verwerpene. En dat einde predikt de ernst van het Verbond.

Wie nu bidt: Uw Koninkrijk kome, bidt om de komst van de wraak van de HEERE over al die profetendoders, want de HEERE hoort, de roep van hun bloed. En Hij leerde ons van de Christus belijden in Psalm 21:

Uw sterke hand zal onverwachts al uwe haters vinden.

Uw wraak zal hen verslinden.

Zo schittert in deze geschiedenis de gerechtigheid van onze Verbondsgod over de verachter van Zijn genade.

Amen.